

60-72 Ay Arası Çocukların Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizliklerini Yordama Gücü: Mersin Örneği

The Power of Social Problem-Solving Skills of 60-72 Months Children to Predict Their Loneliness and Social Dissatisfaction: The Example of Mersin Province

Özgür Oğur¹, Begümhan Yüksel²

¹Sorumlu Yazar, Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi, ozgurogur33@gmail.com,
(<https://orcid.org/0000-0002-4852-612X>)

²Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, byellice@akdeniz.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0002-0869-9157>)

Geliş Tarihi: 03.02.2023

Kabul Tarihi: 23.08.2023

ÖZ

Bu çalışmanın amacı 60-72 aylık çocukların sosyal problem çözme becerilerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini yordama gücünün belirlenmesi ve bu iki değişkenin cinsiyet açısından incelenmesidir. Mersin ilinden tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle iki ilçe seçilmiş ve örneklem olarak belirlenmiştir. Bu iki ilçede yaşayan ve 60-72 aylık 70 çocuktan oluşan çalışma grubu, uygun örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemleriyle çalışmaya dahil edilmiştir. Veriler *Kişisel Bilgi Formu*, “*Wally Sosyal Problem Çözme Testi*” ve “*60-72 Aylık Çocuklar için Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği*” aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcıların sosyal problem çözme becerilerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini yordama gücü ile bu iki değişkene ilişkin ortalama puanların cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Ölçekler aracılığıyla elde edilen verilerin dağılımının incelenmesinde çarpıklık ve basıklık katsayıları, Kolmogorov-Smirnov değerleri ve dağılıma ilişkin grafikler incelenerek dağılımın normal olmadığına karar verilmiştir. Bu doğrultuda araştırma sorularına yönelik olarak Spearman korelasyon katsayısı, basit doğrusal regresyon analizi ve Anova testi, betimsel istatistikler ve Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları sosyal problem çözme becerisinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyini anlamlı derecede yordadığını göstermektedir. Ayrıca katılımcıların sosyal problem çözme düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, bu farklılığın kızların lehine olduğu, yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin ise cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Ulaşılan sonuçlara paralel olarak daha sonra yapılacak olan çalışmalara yönelik olarak öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, okul öncesi eğitim, sosyal problem çözme becerisi, yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the predictive power of social problem solving skills of 60-72 month-old children on loneliness and social dissatisfaction levels and to examine these two variables in terms of gender. The study group consisting of 70 children aged 60-72 months living in two towns in Mersin was determined by convenient sampling and snowball sampling methods. Data were collected through Personal

Information Form, “Wally Social Problem Solving Test” and “Loneliness and Social Dissatisfaction Scale for 60-72 Months-Old Children”. The predictive power of the participants' social problem solving skills on loneliness and social dissatisfaction levels and whether the mean scores of these two variables differed according to gender were examined. In the analysis of the distribution of the data obtained through the scales, the skewness and kurtosis coefficients, Kolmogorov-Smirnov values and the graphs related to the distribution were examined and it was decided that the distribution was not normal. In this direction, Spearman correlation coefficient, simple linear regression analysis and Anova test, descriptive statistics and Mann Whitney-U test were used for research questions. The results of the research show that social problem solving skill significantly predicts loneliness and social dissatisfaction levels. In addition, it was observed that the social problem solving levels of the participants showed a significant difference according to gender, this difference was in favor of the girls, and the loneliness and social dissatisfaction levels did not differ significantly according to gender. In parallel with the results obtained, suggestions for future studies are presented.

Keywords: Early childhood, preschool education, social problem solving skills, loneliness and social satisfaction.

GİRİŞ

Kişiliğin önemli oranda şekillendiği ve gelişimin en hızlı olduğu okul öncesi dönemde çocuklar birçok konuda temel bilgi ve becerileri kazanarak geleceğe hazırlanmaktadır. Çocuk bu dönemde içinde bulunduğu topluma ve kültüre uyum sağlamayı öğrenir. Çocuğun günlük yaşamda karşılaştığı problemlerle başarılı bir şekilde başa çıkabilmesi topluma uyum sağlama sürecini etkileyen önemli bir faktördür (Aksu, 2015). Kişilerarası ve toplumsal sorunlar söz konusu olduğunda özellikle sosyal problem çözme becerisi önem kazanmaktadır. Sorunların etkili bir şekilde çözülebilmesi problem çözme becerisi sayesinde mümkün olabilmektedir. Sosyal problem çözme becerisini edinmiş olan ve bu beceriyi yaşamda kullanabilen bir çocuk aynı zamanda diğer bireylere karşı demokratik ve empatik bir tutum da geliştirmiş olur (Terzi, 2003; akt. Akkaya Ersan, 2014). Problem çözme becerisi problemlere nasıl yaklaşıldığı ile ilişkilidir. D’Zurilla, Nezu ve Maydeu-Olivares (2004) bu durumu probleme yönelim kavramıyla açıklayarak probleme olumlu yönelim ve probleme olumsuz yönelim kavramlarını ortaya koymuşlardır. Probleme olumlu yönelim, karşılaştıkları problemlerin çözümünde başarılı olan bireylerin problemlere karşı daha yapıcı ve olumlu bir bakış açısı geliştirmeleri olarak tanımlanmıştır. Buna göre problem çözme beceri düzeyi yüksek olan bireyler karşılaştıkları problemler karşısında ümitsizliğe kapılmaktansa bu problemlere nasıl bir çözüm getirebileceklerini mantıklı bir şekilde düşünüp strateji belirlerler. Problem çözme beceri düzeyleri düşük olan bireylerin ise problemler konusunda özyeterliliği düşüktür ve problemler karşısında kolayca ümitsizliğe kapılabilmektedirler. Bu durum ise probleme olumsuz yönelim olarak ifade edilmiştir. Çam ve Tümkaya (2007) probleme yönelim kavramını gündelik yaşamda karşılaşılan sorunlara karşı takınılan tavır şeklinde tanımlamıştır. Buna göre bireyler problemden kaçmak veya probleme karşı gelmek şeklinde farklı tutumlara sahip olabilirler. Ayrıca araştırmacılar probleme yaklaşım şeklinin hayattaki deneyimlerden ve yaşantılardan önemli derecede etkilendiğini belirtmişlerdir.

Bir durumun problem olarak algılanması şeklinde başlayan problem çözme süreci bu duruma ilişkin olarak seçenekler arasından amaca uygun olanın seçilmesini ve uygulanmasını kapsamaktadır (Dağlı, 2004; Bruning vd., 2014). Bu bağlamda, yüksek düzeyde problem çözme becerisine sahip bireylerin günlük yaşamlarında çevrelerindeki sorunlara karşı duyarlı oldukları ve bu sorunları ifade etme konusunda da başarılı oldukları söylenebilir. Ayrıca problem çözme becerisi gelişmiş olan bireyler genellikle birçok sorunun basit bir şekilde çözülebileceğini bilirler. Bu sayede problemlere karşı umutsuz bir tutuma sahip olmak yerine problemin çözülebileceğine dair inançları yüksektir ve problemlere yenilikçi bir bakış açısıyla yaklaşabilirler (Şahin, 2004; Crebert vd., 2011; Ünal ve Aral, 2014). Böylece probleme karşı daha olumlu bir yaklaşımla daha etkili ve verimli çözümler üretme potansiyelleri artmış olmaktadır. Sonuç olarak, problem çözme

beceri düzeyi yüksek bireyler daha kısa zamanda daha etkili çözümler üretebilir ve bu da kişilerarası ilişkilerini olumlu yönde etkileyebilir.

Bir toplumun üyesi olan her birey günlük yaşamında sosyal açıdan çeşitli sorunlarla karşılaşır. Bu sorunlar, her ne kadar “sorun” olarak nitelendirilse de özellikle okul öncesi dönem çocukları açısından bazı faydaları beraberinde getirebilmektedir. Bu problemlerle karşılaşan ve bunları çözmeye çalışan çocuk sahip olduğu bilgi ve becerilerini kullanma fırsatı elde eder. Bu sayede yeteneklerinin farkına varan çocuğun özsaygı ve özgüven gelişimi de desteklenir. Bunlar sosyal becerilerin gelişimine de temel hazırlar (Bingham, 1998: akt. Arı & Seçer, 2003). Bu beceriler, çocuğun kişilerarası problemleri başarılı bir şekilde çözüme kavuşturmasına yardımcı olur. Bu durum çocuğun çevresindeki bireyler tarafından kabul edilip onaylanmasını ve böylece arkadaş gruplarına dahil olmasını sağlar. Bu sayede çocuğun yalnız kalma riski azalır, bulunduğu sosyal ortamdan tatmin olur ve mutluluk duyar.

Sosyal bir varlık olan insanın belli bir yakınlık ihtiyacı vardır (Gültekin & Arıcıoğlu, 2017). Kişilerarası ilişkilerin yetersizliği ve dolayısıyla bu yakınlık ihtiyacının karşılanamaması yalnızlık olarak adlandırılmaktadır (Richaud de Minzi & Sacchi, 2004). Sosyal memnuniyet, aile ortamı veya yaşamdaki diğer deneyimlere ilişkin olumlu değerlendirmeler şeklinde (Bülgür, 2018) tanımlanırken, sosyal memnuniyetsizlik kavramı, yaşamdaki kişilerarası ilişki ve deneyimlere yönelik tatminsizlik ve olumsuz bakış açısı olarak tanımlanmaktadır (Gökcan, 2020).

Yalnızlığın ortaya çıkmasında bireysel özellikler ve çevresel faktörler etkili olmaktadır. Birey kişisel bir özellik olarak utangaç ve çekingen bir yapıya sahip ise bu durum çevresi tarafından farklı şekillerde yorumlanabilir ve bu durum çevrenin bireyi dışlamasına neden olabilir (Jones vd., 1981). Bireyin bulunduğu sosyal ortamda uyumu bozan davranışlarda bulunması da bireyin dışlanmasına ve sonuç olarak yalnızlık çekmesine neden olabilir. Çevresel faktörlere bakıldığında çocuğun devam ettiği okulun değişmesi, çocuğun değer verdiği bir kişinin kaybı gibi durumların yalnızlık duygusuna yol açabilen durumlar olduğu görülmektedir (Bullock, 1993). Ailedeki olumsuz yaşantılar ve bireyin aile bireyleriyle ilişkisindeki bozulmalar da yalnızlığa zemin hazırlayan bir faktördür (Erdoğan ve Gündoğmuş, 2020). Weiss (1973) ise bireylerin yaşadığı yalnızlığın yalnızca içsel veya yalnızca dışsal olmadığını, bireyin hem içsel durumuyla hem de çevresel faktörlerle ilgili olduğunu belirtmiştir (Aktaran & Özatça, 2009).

Yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik durumunun sonuçları göz önüne alınırsa bu durumların özellikle çocuklar için çoğu zaman olumsuz sonuçları olduğu dikkat çekmektedir (Gündoğmuş, 2017; Hards vd., 2022). İlgili alan yazın incelendiğinde, yalnızlık düzeyi yüksek olan ve sosyal ortamından memnuniyet duymayan çocukların özellikle okul öncesi eğitim kurumlarından ilkokula geçiş sürecinde önemli sorunlar yaşayabilecekleri (Yazıcı, 2016) görülmektedir. Bununla birlikte Geçtan (1993) yalnızlığın tamamen olumsuz bir durum olmadığını, aksine belirli durumlarda yalnızlık sayesinde bireyin kendine vakit ayırabildiğini, kendi potansiyelini gerçekleştirebildiğini ifade etmiştir.

Sosyal problem çözme becerisi ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik arasındaki ilişkiye bakıldığında, günlük hayatında akranlarıyla ve diğer bireylerle arasındaki problemleri etkili ve uyumlu bir şekilde çözebilen çocukların akranları tarafından kabul görmelerinin daha olası olduğu düşünülmektedir. Alan yazın tarandığında çocuklarda sosyal problem çözmeye ilişkin beceri düzeylerini yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik açısından ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bilgiler temelinde bu çalışmada 60-72 aylık çocuklardaki sosyal problem çözme beceri düzeylerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini yordama gücünün belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Okul öncesi dönem çocuklarının sosyal problem çözme beceri düzeylerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri ile ilişkisinin ve sosyal problem çözme becerisinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri üzerindeki etki büyüklüğünün belirlenmeye çalışıldığı bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel (korelasyonel) tarama modelindedir. İlişkisel tarama modelinde araştırmaya konu olan iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişki incelenir. Böylece değişkenler arasındaki ilişki hakkında bilgi sahibi olunur (Büyüköztürk vd., 2013).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmadaki çalışma grubu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Mersin ilinin Akdeniz Mezitli ilçelerindeki, yaşları 60-72 ay aralığında bulunan çocuklardan oluşturmaktadır. Akdeniz ilçesindeki çocukların 19'u erkek ve 16'sı kız; Mezitli ilçesindeki çocukların 17'si erkek ve 18'i kızdır. Araştırmanın yürütüldüğü zaman dilimi pandemi dönemine denk gelmiş ve pandemi sürecinin etkisiyle eğitim-öğretim faaliyetleri uzaktan eğitim yoluyla devam etmiştir. Bu sebeple araştırmanın örneklem grubu 70 çocukla sınırlı kalmıştır. Araştırmanın evreni Mersin ilidir. Tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle Mersin ilinin 2 ilçesi örneklem grubu olarak belirlenmiştir. Küme örnekleme, özellikle büyük bölgelerde çalışmanın zorluğundan dolayı evrenin kümelere ayrılması ve kümelerdeki bireylerin incelenmesi şeklinde tanımlanabilir (Özdamar, 2001). Bu iki ilçe seçilirken uygun ve ulaşılabilir ilçeler arasından rastgele seçim yapılmıştır. Ayrıca katılımcılar, pandemi sürecinde katılımcılara ulaşma konusundaki zorluktan dolayı tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemleriyle belirlenmiştir. Uygun örnekleme yöntemi ekonomik olması açısından tercih edilmiştir. Bu yöntemde araştırmacı tarafından erişimi daha kolay olan bireylerin araştırmaya dahil edilmesi söz konusudur (Büyüköztürk, 2012). Kartopu örneklemesinde ise çalışmanın evrenine dahil olan katılımcılardan herhangi biri aracılığıyla diğer katılımcılara ulaşılır ve örneklem grubu oluşturulmuş olur (Gürbüz & Şahin, 2018). Bu çalışmada çalışma grubunun %51.4'ü (n=36) erkek, %48.6'sı (n=34) kızdır.

2.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri için *Kişisel Bilgi Formu*, "*Wally Sosyal Problem Çözme Testi*" ve "*60-72 Aylık Çocuklar için Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği*" kullanılmıştır.

Katılımcılara ilişkin demografik bilgilerin (cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, anne ve baba öğrenim düzeyleri ve kardeş sayıları) toplanmasında kullanılan kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

"Wally Sosyal Problem Çözme Testi" (WSPÇT), Spivack ve Shure (1985) tarafından geliştirilmiş olan "Okul Öncesi Problem Çözme Ölçeği" ve Rubin ve Krasnor (1986) tarafından geliştirilmiş olan "Çocuklarda Sosyal Problem Çözme Ölçeği"nin birleşiminden oluşmuş bir ölçektir. Ölçekte çocukların gündelik yaşamlarında sık yaşadıkları veya deneyimleme olasılıklarının yüksek olduğu varsayılan 15 farklı görsel bulunmaktadır. Kız ve erkek çocuklara yönelik farklı iki formdan oluşan bu ölçekte görseller çocuklara gösterilerek ilgili durumda ne yapmayı tercih edeceği hakkında bilgi alınır. Cevapların değerlendirilebileceği kategorik bir form aracılığıyla çocukların verdiği her cevap değerlendirilir ve prososyal (olumlu) ifadelerle 1 puan verilir; agonistik (olumsuz) ifadelerle ise puan verilmez. Geçerlik ve güvenilirlik çalışması Yılmaz (2012) tarafından test edilmiş olan bu ölçeğin maddeler arası tutarlılığa ilişkin Kr 20 katsayısı .79 olarak hesaplanmış ve bunun iç tutarlılık için yeterli bir katsayı olduğu belirlenmiştir. Test- tekrar test yöntemiyle belirlenen güvenilirlik katsayısı ise .96 olarak hesaplanmış ve bunun da yeterli bir değer olduğu kabul edilmiştir. Uzman kişilerin hakem olarak değerlendirdikleri testte içerik geçerliliğine yönelik korelasyon katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Bu da farklı görüşler arasındaki tutarlılık düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

“60-72 Aylık Çocuklar için Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği” (YSMÖ), yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin tespit edilmesi için kullanılan ve 60-72 aylık çocuklara yönelik olan bir ölçektir. Cassidy ve Asher (1992)’in geliştirdiği bu ölçek için 60-72 aylık çocuklara yönelik Türkçe uyarlama ve geçerlik-güvenirlilik çalışması Yazıcı vd. (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Üçlü likert tipinde sorulardan oluşan bu ölçek çocuklara soruların sorulması şeklinde uygulanmaktadır. Sorulara verilebilecek cevaplar “Evet”, “Bazen” ve “Hayır” şeklindedir. Ölçekte toplamda 23 madde bulunmaktadır fakat bu maddelerden 8 tanesi “dolgu-fiil”dir. Dolgu fiiller ölçeğin uygulanışı sırasında çocuğun ilgisini canlı tutabilmek amacıyla üretilmiş olan ve puanlanmayan maddelerdir. Dolayısıyla hesaplamada 15 madde dikkate alınmaktadır. Ters kodlanmış olan 6., 9., 12., 17. ve 20. sorular haricindeki maddeler için “Evet” cevabı 1 puan, “Bazen” cevabı 2 puan ve “Hayır” cevabı 3 puandır. Ters kodlanmış olan maddelerde ise “Evet” cevabı 3 puan ve “Hayır” cevabının karşılığı 1 puandır. Ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puanlar sırasıyla 15 ve 45’tir. Ölçekten alınan genel puan yükseldikçe çocuktaki yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyinin de artmış olduğu kabul edilmektedir. YSMÖ’ye ait Cronbach-alpha iç-tutarlılık katsayısı 0.76 olarak belirlenmiştir. Ölçeğe ait güvenilirlik katsayısının ise 0.85 olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar bu ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Önceki çalışmalardan farklı bir katılımcı grubuyla çalışıldığı için “60-72 Aylık Çocuklar için Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği”nin iç tutarlılık katsayısı tekrar hesaplanmış, ulaşılan sonuca göre cronbach alpha katsayısının .600 olduğu görülmüştür. Bunun yine pandemiden kaynaklı olarak araştırmadaki katılımcı sayısının sınırlılığıyla açıklanabileceği düşünülmekte, güvenilirlik açısından yeterli olduğu görülmektedir (Yıldırım ve Atilla, 2020).

2.4. Veri Toplama Süreci

Araştırma sürecine başlanmadan önce gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Sürecin pandemi dönemine denk gelmesinden kaynaklı olarak veriler bilgisayar ortamında çocuklarla bireysel görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Çalışma grubu için 60-72 aylık olan ve tipik gelişim gösteren çocuklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bunun için araştırmacıya yakın olan çocuklara ve velilerine ulaşılarak onlar aracılığıyla da diğer çocuklara ulaşılmış ve böylece örneklem genişletilmeye çalışılmıştır. Katılımcılar belirlendikten sonra ailelerine araştırma süreci hakkında bilgi verilmiş, ayrıca araştırma hakkında kapsamlı bilgi için araştırmacı beyanı okunmuştur. Araştırmaya katılma konusunda aileleri onay veren katılımcılar için ebeveynlerden imzalı onam formu alınmıştır. Veri toplama süreci için önceden ebeveynlerle görüşülerek uygun bir gün ve saat belirlenmiştir. Görüntülü görüşmeler sırasında çocukların kendilerini daha rahat ifade edebilmeleri amacıyla önce kısa bir tanışma gerçekleştirilmiş, daha sonra çocuklarla kısaca sohbet edilmiştir. Sonraki adımda bilgisayardaki ekran paylaşım özelliği aracılığıyla araştırmacının bilgisayarındaki resimli ölçeğin çocuğun kullandığı bilgisayarda da görünmesi sağlanmıştır. Her bir bireysel görüşme yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Katılımcılardan alınan cevaplar araştırmacı tarafından not edilerek görüşme sonrasında bir istatistiksel analiz programına işlenmiştir. Daha sonra bu veriler analiz edilmiştir.

2.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmayla ilgili toplanmış olan verilerin analizi yapılmadan önce veriler incelenmiş ve düzenlenmiştir. 70 katılımcının verilerinden oluşan veri setinde katılımcılardan birinin “Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği”ne ilişkin puan ortalamasının uç değer olarak görüldüğü belirlenmiş fakat bu katılımcının ölçeklere verdiği yanıtlar incelenerek bu değer gerçeği yansıttığı düşünülmüştür. Alanyazında uç değerlerle ilgili olarak bu değerlerin gerçeği yansıttığının düşünüldüğü durumlarda veri setinden çıkarılmaması gerektiği belirtilmektedir (Aktürk & Acemoğlu, 2011). Bu nedenle katılımcının verileri veri setinden çıkarılmamış ve analizlere dahil edilmiştir.

Verilerin analizinden önce verilerin dağılımı belirlenmiştir. Bununla ilgili olarak çarpıklık ve basıklık katsayıları ile Kolmogorov-Smirnov test sonuçlarına bakılmış ve verilerin dağılımına ilişkin grafikler incelenmiştir. Wally Sosyal Problem Çözme Testi'ne ait puanların çarpıklık değeri -.711 ile .287 arasında, basıklık değeri .522 ile .566 arasında bulunmuştur. "60-72 Aylık Çocuklar için Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği"ne ait puanların çarpıklık değeri -.114 ile .287 arasındayken basıklık değeri -.799 ile .566 arasında bulunmuştur. Bu yönüyle verilerin dağılımı normal bir dağılım özelliği göstermesine rağmen (Çokluk vd., 2016) Kolmogorov-Smirnov testinde p değerinin .05'ten küçük olması ve histogram grafikleri dikkate alınarak verilerin normal bir dağılıma sahip olmadığı kabul edilmiştir. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler analiz edilirken frekans ve yüzde gibi betimleyici bilgilerden faydalanılmıştır. Ölçeklerden alınan puanların değerlendirilmesinde puanların ortalama puan etrafında ne şekilde dağıldığına bakılmış; ortalama puanın 1 standart sapma eksiğinin altındaki puanlar "Düşük"; ortalama puanın 1 standart sapma eksiği ile 1 standart sapma fazlası arasındaki puanlar "Orta" ve ortalama puanın 1 standart sapma üstünden daha yüksek olan puanlar "Yüksek" puan olarak kabul edilmiştir.

Wally Sosyal Problem Çözme Testi'nde ortalama puan 11.8 ve standart sapma 2.36 olarak bulunmuştur. Bu değerler dikkate alınarak 9.4'ün altındaki puanlar "Düşük", 9.4-14.1 arasındaki puanlar "Orta", 14.1'in üstündeki puanlar ise "Yüksek" olarak kabul edilmiştir.

"60-72 Aylık Çocuklar için Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği"ne ait puanlarda ortalama 22.4 ve puanların standart sapması 3.82 olarak bulunmuştur. Bu ortalama ve standart sapma değerleri dikkate alınarak 18.6'nın altındaki puanlar "Düşük", 18.6-26.2 arasındaki puanlar "Orta" ve 26.2'nin üstündeki puanlar ise "Yüksek" kabul edilmiştir.

Katılımcıların sosyal problem çözme becerilerinin ve yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasında Mann Whitney-U testinden yararlanılmıştır.

Katılımcıların sosyal problem çözme düzeyleri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesinde, araştırmada toplanan veriler normal bir dağılıma sahip olmadığı için Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Sosyal problem çözme düzeylerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini yordama gücünü incelemek için ise basit doğrusal regresyon analizinden faydalanılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların sosyal problem çözme beceri düzeyleri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığını belirlemeye ilişkin yapılan analiz sonucunda ulaşılan bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

WSPÇT Puanları ile YSM Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Spearman Korelasyon Analizi Sonucu

Değişkenler	WSPÇT	YSM	
WSPÇT	-	-.298	p
YSM	-.298	-	.012*

*p değerinin anlamlılık düzeyi için $p < 0.05$ değeri baz alınmıştır.

Tablo 1’de katılımcıların sosyal problem çözme beceri düzeyleri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı olarak negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=-0.298$; $p<0,05$). Buna göre sosyal problem çözme beceri düzeyleri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri arasında negatif yönlü ve zayıf düzeyde bir ilişki vardır.

Katılımcıların sosyal problem çözme becerilerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini yordama gücünü belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda ulaşılan bulgular Tablo 2 ve Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 2

Basit Doğrusal Regresyon Analizine İlişkin Model Özeti ve Anova Testi Sonucu

Model	Kareler top.	sd	R	R ²	F	P
Regresyon	111.914	1	.333	.111	8.483	.005
Fark	897.072	68				
Toplam	1008.986	69				

Tablo 3

Regresyon Katsayıları Tablosu

	Katsayı	Std. H.	β	t	p
Sabit	28.762	2.222	-	12.943	.000
WSPÇT	-.539	.185	-.333	-2.913	.005

Tablo 2 ve Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların sosyal problem çözme becerisi ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri arasındaki ilişki düzeyinin 0.333 olduğu görülmektedir. Sosyal problem çözme becerisinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordadığı ($p<0,05$) görülmektedir. Katılımcıların sosyal problem çözme becerileri, yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerine ilişkin varyansın %11’ini açıklamaktadır ($F(1, 68)= 8.483$, $p=0,005$).

Katılımcıların sosyal problem çözme beceri düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Wally Sosyal Problem Çözme Testi ile toplanan verilere ilişkin gerçekleştirilen betimsel istatistikler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Katılımcıların Wally Sosyal Problem Çözme Testinden (WSPÇT) Almış Oldukları Puanlar

	n	\bar{X}	Ss	En düşük	En yüksek
WSPÇT Toplam Puanları	70	11.78	2.36455	4.00	15.00

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların WSPÇT’den alabilecekleri minimum puan 4, maksimum puan 15 ve ortalama puan 11.78’dir. Puanlara ait standart sapma ise 2.36 olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların ölçekten almış oldukları puanlar gruplandırılarak belirlenen katılımcılara ait yüzdeler Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların Wally Sosyal Problem Çözme Testinden (WSPÇT) Almış Oldukları Puanların Gruplandırılması

WSPÇT Toplam Puanları	n	%
Düşük (9.4'ün altında)	10	%14.3
Orta (9.4-14.1 arasında)	50	%71.4
Yüksek (14.1'in üstünde)	10	%14.3
Toplam (N)	70	%100

Tablo 5'e göre katılımcıların WSPÇT'den aldıkları ortalama puanlar ve standart sapma değerleri dikkate alınarak yapılan hesaplamalar sonucunda; katılımcıların %14'ünün sosyal problem çözme becerisinin düşük düzeyde, %71'inin sosyal problem çözme becerisinin orta düzeyde ve %14'ünün sosyal problem çözme becerisinin ise yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre; katılımcıların yarısından fazlasının sosyal problem çözme becerisinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Katılımcıların yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik durumlarını belirlemeye yönelik yapılan betimsel istatistikler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Katılımcıların Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik (YSM) Düzeyleri

	n	\bar{X}	Ss	En düşük	En yüksek
YSMÖ Toplam Puanları	70	22.41	3.82400	15.00	31.00

Katılımcıların yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri incelendiğinde alınan puanların 15-31 aralığında olduğu ve ortalama puanın 22 olduğu görülmektedir. Katılımcıların YSMÖ'den almış oldukları puanlar *düşük*, *orta* ve *yüksek* olmak üzere üç farklı gruba ayrılmış ve katılımcılara ait yüzdeler Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7

Katılımcıların YSM Düzeylerinin Gruplandırılması

YSM	n	%
Düşük (18.6'nın altında)	14	%20
Orta (18.6-26.2 arasında)	55	%64.4
Yüksek (26.2'nin üstünde)	11	%15.6
Toplam (N)	70	%100

Tablo 7'ye göre; katılımcıların %20'sinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyi "Düşük", %64'ünün "Orta", %16'sinin ise "Yüksek" olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre katılımcıların çoğunun yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyinin orta seviyede bulunduğu söylenebilir.

Katılımcıların sosyal problem çözme becerileri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının anlaşılabilmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8

Katılımcıların WSPÇT Puanlarının ve YSM Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Mann Whitney-U Testi Sonucu

	Cinsiyet	n	Sıra ort.	Sıra top.	U	Z	p
WSPÇT toplam puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılması	Erkek	36	28.94	1042.00	376.000	-2.805	.005*
	Kız	34	42.44	1443.00			
	Toplam	70					
YSM düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması	Erkek	36	34.53	1243.00	577.000	-.414	.679
	Kız	34	36.53	1242.00			
	Toplam	70					

*p değeri için anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Tablo 8’de katılımcıların sosyal problem çözme becerilerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($z = -2.805$; $p < .05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında bu farklılığın kızların lehine olduğu görülmüştür. Bu bulguya göre cinsiyetin sosyal problem çözme becerilerini önemli derecede etkilediği söylenebilir.

Katılımcıların yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri cinsiyete göre karşılaştırıldığında iki değişken arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($z = -.414$; $p > .05$). Bu bulguya göre cinsiyet değişkeninin katılımcıların yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinde etkili bir faktör olmadığı anlaşılmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

60-72 aylık çocukların sosyal problem çözme becerilerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini yordama gücünün incelendiği bu çalışmada, katılımcı çocukların sosyal problem çözme beceri düzeyleri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin birbiriyle negatif yönlü zayıf bir ilişkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların sosyal problem çözme becerisi düzeyinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini düşük düzeyde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, sosyal problem çözme becerileri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini birlikte ele alan bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte sosyal beceriler ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik arasındaki ilişkiyi inceleyen ve bu iki değişken arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermiş olan araştırmalar vardır (Cassidy & Asher, 1992; Dinçer vd., 2019; DiTommaso vd., 2003; Riggio vd., 1990; San Şentürk, 2010). İlgili araştırmalardan elde edilen bulgular bu çalışmadan elde edilen sosyal problem çözme beceri düzeyi arttıkça yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyinin azaldığı bulgusunu desteklemektedir. Bu çalışmadan ve diğer ilgili araştırmalardan ulaşılan bulgular doğrultusunda sosyal beceri ve sosyal problem çözme becerisi yüksek olan bireylerin yalnızlık düzeylerinin anlamlı derecede daha az olduğu söylenebilir. Bu bağlamda sosyal becerisi düzeyi yüksek olan çocukların kişilerarası problemlerin çözümünde daha başarılı olmaları öngörülmektedir. Araştırmalar, sosyal becerileri gelişmiş çocukların kendilerini daha net ve rahat ifade edebildiklerini göstermektedir (Çağdaş & Seçer, 2002; Uzamaz, 2000). Sosyal becerisi yüksek bireylerin sosyal çevresiyle iletişime girmekte daha rahat ve özgüvenli olmaları çevrelerindeki bireylerle uyum içinde hareket etmelerini sağlayabilir.

Katılımcıların sosyal problem çözme düzeylerinin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerini negatif yönde anlamlı bir şekilde yordadığı anlaşılmıştır. Bu durum sosyal problem çözme becerisinin bireyin sosyal bağlamında kendini iyi hissetmesini sağladığını, böylece bireyin sosyal memnuniyeti üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. Alan yazın incelendiğinde sosyal

becerilerin yalnızlık üstündeki etkisini ortaya koyan çalışmalar olduğu görülmektedir (Dalkılıç, 2014; Haliloğlu, 2008). Sosyal ilişkilerin niteliği ve sosyal beceriler, bireyin yalnızlık düzeyini ve bununla ilişkili olarak sosyal memnuniyetsizlik seviyesini etkilemektedir. Aral ve Gürsoy (2000), kişinin kurduğu sosyal ilişkiler doyum sağlayıcı bir nitelikte değilse yalnızlık hissetmesinin kaçınılmaz olduğunu belirtmişlerdir. Bununla beraber, bireylerin duygusal ve psikolojik iyi oluş halinin bireyin yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleriyle yakından ilişkili olduğunu ortaya koyan çalışmalar (Krause-Parello, 2008; Şengör, 2020; Wu & Zhang, 2011), sosyal problem çözme beceri düzeyinin yüksek olmasının öznel iyi oluş ile ilişkili olduğunu ve bu durumun bireylerin yaşamlarından duydukları genel memnuniyeti artırdığını ortaya koyan çalışmalara zemin hazırlamıştır (Dikmen, 2019; Yiğit 2013).

Araştırmadaki diğer bir bulguya göre katılımcıların çoğunluğunun sosyal problem çözme beceri düzeyleri orta düzeydedir. Bu sonuç, Wally Sosyal Problem Çözme Testi'ni kullanan birçok çalışmayla örtüşmemektedir (Akdoğan, 2018; Temiz, 2019; Tozduman Yaralı & Özkan, 2016; Yılmaz, 2012). İlgili araştırmalarda katılımcıların sosyal problem çözme becerilerinin bu araştırmadan çıkan sonuçlara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Araştırmalar arasındaki bu fark, katılımcıların bireysel özelliklerinden, aile yapısından kaynaklanıyor olabileceği gibi, çocukların devam ettikleri okul öncesi eğitimin niteliği ile de ilişkili olabilir. Araştırma sonuçları katılımcı çocukların çoğunluğunun orta seviyede sosyal problem çözme becerisine sahip olduğuna işaret etse de çok azının yüksek seviyede sosyal problem çözme becerisine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyal problem çözme becerisinin, çocukların psikolojik, sosyal-duygusal iyi oluş halini etkilediği (Aksoy, 2003; Arı & Yaban, 2012; Bingham, 2016; Çağlayan vd., 2008) dikkate alındığında bu çalışmada çok az sayıda çocuğun yüksek düzeyde sosyal problem çözme becerisine sahip olması çocukların bu konuda desteklenme gereksinimleri olduğunu düşündürmektedir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise, katılımcı çocukların çoğunluğunun orta düzeyde yalnızlık duygusuna sahip olduğu, oldukça düşük bir kısmının ise yüksek düzeyde yalnızlık duygusu yaşadığı yönündedir. Alan yazın incelendiğinde, okul öncesi dönem çocuklarının yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin bu araştırmadaki katılımcı çocuklardan daha yüksek olduğunu (Bülgür, 2018; Emre vd., 2020; Yazıcı & Gökcan, 2020; Şahin, 2019) bulgulayan araştırmaların yanı sıra daha düşük olduğu sonucuna ulaşan çalışmalar da vardır (Cassidy & Asher, 1992; Yazıcı & Gökcan, 2020). Araştırma sonuçlarının farklılık göstermesinde, çocukların sosyal çevrelerinin farklı olması, akran ilişkilerindeki farklılıklar, çocukların bireysel özellikleri gibi değişkenler etkili olmuş olabilir. Bu araştırmadan elde edilen sonuç, katılımcı çocukların akran ilişkilerinin en önemli olduğu yıllar olan okul öncesi dönemde yalnızlaşmaya başladıklarını göstermesi sebebiyle önemlidir. Sonucun bu şekilde çıkmasında, verilerin toplanma sürecinin pandemiye denk gelmesi ve çocukların akranlarından ayrı kalmış olmalarının etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir. Yalnızlık düzeyi yüksek olan ve bulunduğu ortamda sosyal açıdan memnuniyet duymayan bireylerin benlik algılarının ve özgüven gelişimlerinin olumsuz yönde etkilenebileceği söylenebilir. Dolayısıyla ulaşılan bu bulgunun gelecekteki araştırmalar için önem taşıdığı düşünülmektedir.

Araştırmada katılımcı çocukların sosyal problem çözme becerisinin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı ve bu farklılığın kızların lehine olduğu görülmüştür. Alan yazında kızların erkek çocuklara göre sosyal problem çözme becerilerinin yüksek olduğunu ortaya koyan çalışmalar olmakla birlikte (Akdoğan, 2018; Bilici, 2019; Miller vd., 1986; Walker vd., 2002; Yağbasan, 2018), sosyal problem çözme becerilerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koyan çalışmalar da vardır (Karakuş, 2017). Bu araştırmadan elde edilen sonuç dikkate alındığında, katılımcı kız çocukların karşılaştıkları sosyal problem durumlarında daha etkili çözümler üretebildikleri söylenebilir.

Son olarak, katılımcı çocukların yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Alan yazında okul öncesi dönem çocuklarında

cinsiyet faktörünün yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinde anlamlı bir fark yaratmadığı sonucuna ulaşan çalışmalar olmakla birlikte yalnızlık düzeyinin cinsiyet faktörüne göre farklılaştığını ve bu farkın kızların lehine olduğunu ortaya koyan çalışmalar da vardır (Coie vd., 1982; Galanaki, 2004; Coplan vd., 2007; Besevegis & Galanaki, 2010). Bu araştırmada erkek ve kız çocukların yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaması, çocukların kişilik özelliklerinin farklı olmasından kaynaklanmış olabilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, okul öncesi dönem çocuklarının yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeylerinin azaltılmasına ve sosyal problem çözme becerisinin geliştirilmesine yönelik müdahale programlarının gerekliliği anlaşılmıştır. Bu bağlamda okul öncesi öğretmenleri çocukların sosyal becerilerini destekleyici hizmet içi eğitimlerle desteklenebilir. İleriye yönelik araştırmalarda, daha büyük örneklem gruplarıyla nitel ve/veya karma yöntemler kullanılarak sosyal problem çözme becerileri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, F. (2018). *5-6 yaş çocukların sosyal problem çözme becerilerinin çocuk ve öğretmen değişkenleri açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Akkaya Ersan, G. (2014). *60-72 aylık çocukların sosyal problem çözme becerilerinin ve akran ilişkilerinin işitsel muhakeme ve işlem becerileri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Aksoy, B. (2003). Problem çözme yönteminin çevre eğitiminde uygulanması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14), 83-98.
- Aksu, M. (2015). *Ebeveynlerin sosyal sorun çözme becerileri ile çocukların sosyal uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Aktürk, Z., & Acemoğlu, H. (2011). *Sağlık çalışanları için araştırma ve pratik istatistik*. Anadolu Ofset.
- Aral, N., & Gürsoy, F. (2000). Gençlerin yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 8-12.
- Arı, R., & Şahin Seçer, Z. (2003). Farklı ana baba tutumlarının çocukların psikososyal temelli problem çözme becerilerine etkisinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 451-463.
- Arı, M., & Yaban, E. H. (2012). 9-11 yaşındaki çocukların sosyal problem çözme becerilerinde cinsiyet ve yaş farklılıkları. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 188-203.
- Besevegis, E., & Galanaki, E. P. (2010). Coping with loneliness in childhood. *European Journal of Developmental Psychology*, 7(6), 653-673. <https://doi.org/10.1080/17405620903113306>
- Bilici, S. H. (2019). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal duygusal uyumları, sosyal problem çözme becerileri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Bingham, A. (1998). *Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi*. (Çev. A. F. Oğuzhan). Milli Eğitim Basımevi.
- Bingham, A. (2016). *Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi*. (Çev. A. F. Oğuzhan). M.E.B. Yayınları.

- Bruning, R. H., Schraw, G. J., & Norby, M. M. (2014). *Bilişsel psikoloji ve öğretim*. Z. N. Ersözlü, & R. Ülker (Çev.). Nobel Akademik.
- Bullock, J.R. (1993). Children's loneliness and their relationships with family and peers. *Family Relations*, 42(1), 46-49. <https://doi.org/10.2307/584920>
- Bülgür, N. (2018). *Montessori eğitiminin 5-6 yaş grubu çocukların yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik düzeyleri üzerindeki etkisi (Adana ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çağ Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Örnekleme yöntemleri*. <http://cv.ankara.edu.tr/duzenleme/kisisel/dosyalar/21082015162828.pdf>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Pegem Akademi.
- Cassidy, J., & Asher, S. R. (1992). Loneliness and peer relations in young children. *Child Development*, 63(2), 350-365. <https://doi.org/10.2307/1131484>
- Coie, J. D., Dodge, K. A., & Coppotelli, H. (1982). Dimensions and types of social status: A cross-age perspective. *Developmental Psychology*, 18, 557-569.
- Coplan, R. J., Closson, L. M., & Arbeau, K. A. (2007). Gender differences in the behavioral associates of loneliness and social dissatisfaction in kindergarten. *Journal Of Child Psychology And Psychiatry*, 48, 988-995. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2007.01804.x>
- Crebert, G., Patrick, C. J., Cragolini, V., Smith, C., Worsfold, K., & Webb, F. (2011). *Problem solving skills toolkit* (2nd ed.). <https://silo.tips/download/griffith-graduate-attributes-problem-solving-skills-toolkit>.
- Çağdaş, A., & Seçer, Z. (2002). *Çocuk ve ergende sosyal ve ahlak gelişimi*. (Birinci Baskı). Nobel Yayınevi.
- Çağlayan, H. S., Taşgın, Ö., & Yıldız, Ö. (2008). Spor yapan lise öğrencilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 62-77.
- Çam, S., & Tümkaya, S. (2007a). Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'nin (KPÇE) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 28(3), 95-111.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve lisrel uygulamaları*. Pegem Akademi.
- D'Zurilla T.J., & Nezu, A. M. (1990). Development and preliminary evaluation of the social problem solving inventory. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 2(2), 156-163.
- D'Zurilla, T. J., Nezu, A. M., & Maydeu-Olivares, A. (2004). Social problem solving: Theory and assessment. In E. C. Chang, T. J. D'Zurilla & L. J. Sanna (Eds.), *Social problem solving: Theory, research, and training*. American Psychological Association.
- Dağlı, A. (2004). Problem çözme ve karar verme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(7), 41-49.

- Dalkılıç, N. M. (2014). *Okul öncesi eğitime devam eden çocukların kişilerarası problem çözme becerileri ile sosyal duygusal uyumlarının karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Dikmen, C. (2019). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluşu ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Dinçer, Ç., Baş, T., Teke, N., Aydın, E., İpek, S., & Göktaş, İ. (2019). Okul öncesi dönem çocuklarının kişiler arası problem çözme ve sosyal becerileri ile akran ilişkilerinin değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 882-900. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.49440-478714>
- DiTommaso, E., Brannen-McNulty, C., Ross, L., & Burgess, M. (2003). Attachment styles, social skills and loneliness in young adults. *Personality and Individual Differences*, 35(2), 303–312.
- Emre, O., Temiz, A., Tarkoçin, S., & Ulutaş Kesinkılıç, A. (2020). Öğretmen değerlendirmesine göre 60-72 aylık çocukların öz-düzenleme becerileri ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlikleri arasındaki ilişki. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(45), 124-139.
- Erdoğdu, M. Y., & Gündoğmuş, G. (2020). Yalnızlık düzeyinin yordanmasında anne baba tutumları ve okul tükenmişliğinin rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 158-168.
- Galanaki, E. (2004). Teachers and loneliness: The children's perspective. *School Psychology International*, 25, 92–105.
- Geçtan, E. (1993). *İnsan olmak* (14. Basım). Remzi Kitabevi.
- Gökcan, H. N. (2020). *Grupla oyun eğitim programının 66-72 ay arası çocuklarda sosyal memnuniyete etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Gültekin, F., & Arıcıoğlu, A. (2017). Üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ve sosyal bağlılık ilişkisi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 7(2), 373-384.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: felsefe-yöntem-analiz*. Seçkin Yayıncılık.
- Haliloğlu, S. (2008). *Ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri, bağlanma biçimleri ve işlevsel olmayan tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Malatya ili örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Hards, E., Loades, M. E., Higson-Sweeney, N., Shafran, R., Serafimova, T., Brigden, A., Reynolds, S., Crawley, E., Chatburn, E., Linney, C., McManus, M., & Borwick, C. (2022). Loneliness and mental health in children and adolescents with pre-existing mental health problems: A rapid systematic review. *British Journal of Clinical Psychology*, 61, 313–334.
- Jones, W. H., Freeman, J. E., & Goswick, R. A. (1981). The persistence of loneliness: Self and other determinants. *Journal of Personality*, 49(1), 27–48. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1981.tb00844.x>
- Karakuş, N. (2017). *60-72 ay çocukların sosyal problem çözme becerilerinin anne tutumları açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.

- Krause-Parello, C. A. (2008). The mediating effect of pet attachment support between loneliness and general health in older females living in the community. *Journal of community health nursing*, 25(1), 1-14.
- Miller, P. M., Danaher, D. L., & Forbes, D. (1986). Sex-related strategies for coping with interpersonal conflict in children aged five and seven. *Developmental Psychology*, 22(4), 543-548. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.22.4.543>
- Özatça, A. (2009). *Ergenlerde sosyal ve duygusal yalnızlığın yordayıcısı olarak aile işlevleri*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Özdamar, K. (2001). *SPSS ile biyoistatistik* (4. Baskı). Kaan Kitabevi.
- Riggio, R., Throckmorton, B., & DePaola, S. (1990). Social skills and self-esteem. *Journal of Personality and Individual Differences*, 11, 799-804.
- San Şentürk, S. (2010). *Liseli ergenlerin yalnızlık algısının sosyal beceri, benlik saygısı ve kişilik özellikleri bağlamında değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Terzi, Ş. (2003). Altıncı sınıf öğrencilerinin kişiler arası problem çözme beceri algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 221-231.
- Richaud de Minzi, M. C., & Sacchi, C. (2004). Adolescent loneliness assessment. *Adolescence*, 39(156), 701-709.
- Rubin, K. H., & Krasnor, L. R. (1986). Social- cognitive and social behavioral perspectives on problem solving. In M. Perlmutter (Ed.), *Eighteenth annual Minnesota symposium on child psychology*, 18, (1-65). Erlbaum.
- Spivack, G., & Shure, M. B. (1985). ICPS and beyond: Centripetal and centrifugal forces. *American Journal of Community Psychology*, 13, 226-243.
- Sullivan, H. S. (1953). *Interpersonal theory of personality*. Norton Company Inc. Erişim adresi: <https://archive.org/details/interpersonalthe00sull>.
- Şahin, T. (2004). Problem çözme becerisinin temel felsefesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 160-171.
- Şahin, H. G. (2019). *60-72 aylık çocukların bağlanma durumları ile yalnızlık ve sosyal memnuniyetsizlik duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Şengör, Y. (2020). *İyi oluşun yordayıcıları olarak yalnızlık ve nomofobi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Temiz, D. (2019). *Okul öncesi dönem çocuklarının sosyal problem çözme becerilerinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Tozduman Yaralı, K., & Özkan, H. K. (2016). Çocukların (60-72 aylık) sosyal problem çözme becerileri ile sosyal yetkinlik ve davranış durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2, 345-361.
- Uzamaz, F. (2000). Ergenlerde sosyal beceriler ve değerlendirme yöntemleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6(6), 49-58.
- Ünal, M. & Aral, N. (2014). Deney yöntemine dayalı eğitim programının 6 yaş çocuklarının problem çözme becerilerine etkisinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 279-291.

- Walker, S., Irving, K., & Berthelsen, D. (2002) Gender influences on preschool children's social problem-solving strategies. *The Journal of Genetic Psychology*, 163(2), 197-209. <https://doi.org/10.1080/00221320209598677>
- Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. MIT Press.
- Wu, Y., & Zhang, C. (2011). *The impact of isolation and loneliness on elderly wellbeing*. University of Applied Sciences.
- Yağbasan, Ş. (2018). *60-72 aylık çocukların sosyal problem çözme becerileri ile ilkokula hazırlık bulunuşluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Yazıcı, Z., Duyan, V., & Gelbal, S. (2013). Yalnızlık ve Sosyal Memnuniyetsizlik Ölçeği'nin 60-72 Aylık Türk çocuklarına uyarlanması. *Journal of Society and Social Work*, 24(2), 45-58.
- Yazıcı, Z. (2016). Erken çocukluk döneminde sosyal yalnızlık. *Uluslararası Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi*, 9, 14-26.
- Yazıcı, Z., & Gökcan H. N. (2020, Eylül 10-13). *Grup oyunlarının erken çocuklukta sosyal yalnızlık ve memnuniyetsizliğe etkisi* [Sözlü sunum]. EJER Congress, Eskişehir.
- Yılmaz, E. (2012). *60-72 aylık çocukların duyguları anlama becerilerinin sosyal problem çözme becerilerine etkisinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Yiğit, R. (2013). Öğretmen adaylarının öznel iyi oluşu ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İlköğretim Online Dergisi*, 12(2), 550-560.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

The main purpose of this research is to determine the predictive power of social problem solving skills of 60-72 month old children on loneliness and social dissatisfaction levels and to examine these two variables in terms of gender factor. Every individual who is a member of a society encounters various social problems in his daily life. Although these problems are described as "problems", they can bring some benefits, especially for preschool children. The child who encounters these problems and tries to solve them gets the opportunity to use his knowledge and skills. In this way, the self-esteem and self-confidence development of the child who realizes his/her abilities is also supported. These also lay the groundwork for the development of social skills (Bingham, 1998: as cited in Arı & Seçer, 2003). Considering the relationship between social problem solving skills and loneliness and social dissatisfaction, it is thought that children who can effectively and harmoniously solve problems with their peers and other individuals in their daily lives are more likely to be accepted by their peers. In this way, the child's risk of being alone is reduced, he is satisfied with the social environment he is in and feels happy.

Individual characteristics and environmental factors are effective in the emergence of loneliness. If the individual has a shy and shy nature as a personal characteristic, this situation can be interpreted in different ways by his environment and this may cause the environment to exclude the individual (Jones et al., 1981). Negative experiences in the family and deterioration in the relationship of the individual with family members are also factors that pave the way for loneliness (Erdoğan & Gündoğmuş, 2020). Considering the consequences of loneliness and social dissatisfaction, it is noteworthy that these situations often have negative consequences, especially for children (Gündoğmuş, 2017; Hards et al., 2022).

When the literature was scanned, no study was found that dealt with the social problem-solving skill levels of children in terms of loneliness and social dissatisfaction. Based on this information, in this study, it was aimed to determine the predictive power of social problem solving skills of 60-72 month-old children on loneliness and social dissatisfaction levels.

Method

This research is in the relational (correlational) survey model. In the relational survey model, the relationship between at least two variables that are the subject of the research is examined (Buyukozturk et al., 2013). The study group of the research consists of 70 children aged between 60-72 months in two districts of Mersin in the 2020-2021 academic year. The time period in which the research was conducted coincided with the pandemic period, so the sample group of the study was limited to 70 children. The universe of the research is Mersin province. With the random cluster sampling method, 2 districts of Mersin province were determined as the sample group. While choosing these two districts, a random selection was made among the suitable and accessible districts. The sample group was determined by convenient sampling and snowball sampling methods, which are non-random sampling methods. The data of the study were collected using the Personal Information Form, the "Wally Social Problem Solving Test", and the "Loneliness and Social Dissatisfaction Scale for 60-72 Months-Old Children". The data were collected through online video interviews. The Mann Whitney-U test was used to compare the participants' social problem solving skills and their loneliness and social dissatisfaction levels according to the gender variable. Spearman correlation analysis was used to examine the relationship between the participants' social problem solving levels and their loneliness and social dissatisfaction levels, since the data did not show a normal distribution. Simple linear regression analysis was performed to examine the predictive power of social problem solving levels on loneliness and social dissatisfaction levels.

Results and Discussion

There is a negative and weakly significant relationship between social problem solving skill levels and loneliness and social dissatisfaction levels according to the research findings. It is seen that the correlation level between the social problem solving skills of the participants and their loneliness and social dissatisfaction levels is 0.333. Accordingly, social problem solving skill predicts loneliness and social dissatisfaction levels in a statistically significant way. According to another finding, 14% of the participants had low social problem solving skills, 71% had medium level social problem solving skills, and 14% had high social problem solving skills. According to these findings it can be said that more than half of the participants have medium level of social problem solving skills. According to the findings, the loneliness and social dissatisfaction levels of 20% of the participants are "Low", 64% of them "Medium" and 16% of them "High". According to this result, it can be said that most of the participants have a moderate level of loneliness and social dissatisfaction. It was observed that the social problem solving skills of the participants differed statistically significantly according to gender and this difference was in favor of the girls. According to this finding, it can be said that gender significantly affects social problem solving skills. Finally, when the loneliness and social dissatisfaction levels of the participants were compared according to gender, no statistically significant difference was found. According to this finding, it was understood that the gender variable was not an effective factor in the loneliness and social dissatisfaction levels of the participants.

In line with the findings of this study and other related studies, it can be said that individuals with high social skills and social problem solving skills have significantly lower levels of loneliness. It is predicted that children with high social skills will be more successful in solving interpersonal problems. The fact that the social problem solving levels of the participants predicted the loneliness and social dissatisfaction levels significantly negatively reveals the effect of the social problem solving skills on the social satisfaction of the individuals due to the fact that

the individual feels good in the social context. In the related studies, it is seen that the social problem-solving skills of the participants are lower than the results of this study. This difference between the studies may be due to the individual characteristics of the participants, the family structure, or it may be related to the quality of the preschool education that the children attend. Another result obtained from the study is that the majority of the participating children have a moderate sense of loneliness, while a very low proportion of them have a high sense of loneliness. When the literature is examined, it is seen that the loneliness and social dissatisfaction levels of preschool children are higher than the children participating in this study. In addition to the studies that found this, there are also studies that conclude that it is lower. Considering the result obtained from this research, it shows that participating girls can produce more effective solutions in social problem situations they encounter. The fact that there was no significant difference between the loneliness levels of boys and girls in this study may be due to the different personality traits of the children and the influence of their peers around whom they can socialize.

In line with the findings obtained from the research, the necessity of intervention programs to reduce the loneliness and social dissatisfaction levels of preschool children and to develop social problem solving skills has been understood. In this context, preschool teachers can be supported with in-service trainings that support children's social skills.